

Primaria comunei Larga Noua

PROCES-VERBAL

al audierilor publice privind proiectul deciziei

„Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir”

din 22 iulie 2026

ora:16:00

s. Larga Noua, primaria

În temeiul dispoziției primarului comunei Larga Noua nr. 16-n din 30.06.2026 “Cu privire la inițierea consultărilor publice” sa organizat audieri publice în incinta primăriei Larga Noua.

La întrunirea publică consultativă privind proiectul deciziei **„Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir”**, au fost prezenți locuitorii comunei Larga Noua, inclusiv: reprezentanți ai autorității publice locale, consilieri locali, conducători ai instituțiilor publice, reprezentanți ai societății civile, în număr total de 32 persoane (lista se anexează).

Primarul comunei Larga Noua- Focsa Mihail a deschis ședința, care a menționat:

Ordinea de zi:

1. Consultarea publică a proiectului de decizie **„Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir”**

S-A EXAMINAT: Proiectul deciziei **„Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir”**

A LUAT CUVÂNTUL: Primarul comunei Larga Noua, dnul Focsa Mihail, care a prezentat cadrul legal privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și obiectivele procesului de consultare publică, a vorbit despre:

- Organizarea și funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate,
- Etapele realizate pînă în prezent
- Consultarea cetățenilor, a gospodăriilor;
- Viziunea comuna de dezvoltare;
- Stabilirea Centrului administrativ;
- Valorificarea primului stimul financiar acordat de Guvern
- Impactul financiar și administrativ al amalgamării,
- Posibilitățile de atragere a investițiilor și proiectelor de dezvoltare,
- Îmbunătățirea calității serviciilor publice
- despre beneficiile amalgamării, menționând oportunitățile de dezvoltare economică și consolidarea serviciilor publice.

Nota informativă se anexează.

A LUAT CUVÂNTUL: Curjos Ion Vasile, consilier in consiliul local, profesor, care a mentionat ca este membru al Grupului de Lucru Comun (GLC) si s-a implicat la toate etapele procesului de amalgamare voluntara a UAT pina in prezent, a mers si a impartit locuitorilor din localitate Chestionare, prin care si-au exprimat parerea. A mai mentionat ca reforma administrativa este necesara, deoarece populatia satelor este in descrestere si nimeni nu investeste in localitati mici, pentru a dezvolta infrastructura sunt necesari bani si una din conditiile investitorilor fiind numarul beneficiarilor in urma investitiei.

A LUAT CUVÂNTUL: Curjos Ion Stefan, antreprenor local, reprezentant al societatii civile, care a mentionat ca procesul de amalgamare este prevazut de mult timp in urma, dar nimeni nu si-a asumat acest risc, responsabil, pina in prezent. A mai mentionat faptul ca centrul administrativ este in comuna noastra - Larga Noua si trebuie sa contribuim cu totii la dezvoltarea in continuare a localitatii sa fim exemplu si celorlalte UAT care vor sa se amalgameze ca, totul se poate prin intelegere si bunavointa. A mai indemnat pe cei din sala sa transmita mesaje de incurajare catre locuitorii satelor unde avem rude, prieteni, cunoscuti, caci numai unindune eforturile putem dezvolta localitatea unde traim, sa atragem mai multe investitii in dezvoltarea infrastructurii.

A LUAT CUVÂNTUL: cet. Stoianov Dmitri, care a solicitat clarificari privind transferul de sustinere a procesului de amalgamare.

Primarul comunei Larga Noua, dnul Focsa Mihail a explicat ca primul stimulent de sustinere a procesului de amalgamare in valoare de 400000 lei, conform hotaririi de comun a UAT comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir, va fi indreptat pentru intocmirea documentatiei tehnice de proiecte in infrastructura drumurilor, apa, canalizare si eficientizarea iluminatului stradal.

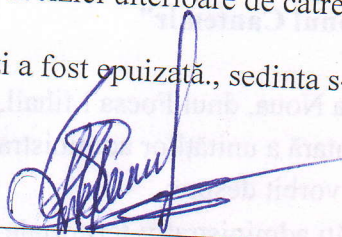
A fost dat citire proiectului de decizie.

Alte propuneri si sugestii referitor la proiectul deciziei nu au fost.

În urma audierilor publice, participanții au examinat propunerea privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale comuna Larga Noua, comuna Doina, satul Badicul Moldovensk, r-nul Cahul si comuna Cîșla, raionul Cantemir și au exprimat acordul la adoptarea deciziei ulterioare de către APL.

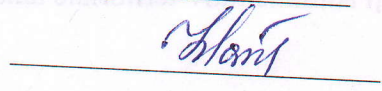
Ordinea de zi a fost epuizată., sedinta s-a declarat inchisa.

Presedinte

Focșa Mihail

Secretara

Manolache Nadejda

NOTĂ INFORMATIVĂ

”privind desfășurarea procesului de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale Larga Nouă, Badicul Moldovenesc, Doina r-l Cahul și Cîșla r-l Cantemir”

Reforma administrației publice locale - primării mai puternice și comunități dezvoltate

În Republica Moldova, peste 87% dintre primării au sub 3.000 de locuitori, ceea ce limitează capacitatea de a atrage investiții și de a oferi servicii publice de calitate. Doar 53 de primării au peste 5.000 de locuitori, 63 au între 3.000 și 5.000, iar 776 au sub 3.000 de locuitori. Reforma administrației publice locale pornește de la date reale și are drept obiectiv dezvoltarea infrastructurii, consolidarea primăriilor și îmbunătățirea serviciilor publice prestate cetățenilor.

Amalgamarea voluntară reprezintă procesul prin care două sau mai multe unități administrativ-teritoriale (sate, comune sau orașe) decid, prin voință proprie și în baza legii, să se unească într-o singură administrație locală. Scopul acestei reforme este de a crea comunități mai puternice, cu o capacitate mai mare de dezvoltare, de atragere a investițiilor și de prestare a serviciilor publice de calitate pentru cetățeni.

În Republica Moldova, multe localități se confruntă cu provocări precum **scăderea populației, lipsa resurselor financiare, dificultăți în întreținerea infrastructurii și acces limitat la proiecte mari de dezvoltare**. Prin amalgamare, localitățile își unesc resursele umane, financiare și administrative, fără a-și pierde identitatea istorică, tradițiile și denumirea satelor.

Localitățile care se amalgamează voluntar vor beneficia de:

- **sprijin financiar substanțial din partea statului pentru dezvoltarea infrastructurii;**
- **investiții în drumuri, iluminat public, apă și canalizare, instituții de educație și cultură;**
- **o administrație mai eficientă, capabilă să pregătească și să implementeze proiecte de anvergură;**
- **servicii publice mai bune și mai accesibile pentru cetățeni;**
- **posibilitatea de a atrage fonduri europene și alte surse externe de finanțare;**
- **reducerea cheltuielilor administrative și direcționarea mai multor resurse către nevoile reale ale comunității.**

Astfel, amalgamarea voluntară nu înseamnă dispariția satelor, ci unirea eforturilor pentru a crea o comunitate mai puternică, mai bine finanțată și cu perspective reale de dezvoltare pentru generațiile viitoare.

În conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova privind reforma administrației publice locale și procesul de amalgamare voluntară, autoritățile publice locale ale comunei **Larga Nouă, s. Badicul Moldovenesc, comunei Doina r-l Cahul și comuna Cîșla r-l Cantemir**, au inițiat procedura de analizare a posibilității de creare a unei unități administrativ-teritoriale comune, mai puternice și mai capabile să ofere servicii publice de calitate.

Scopul acestor audieri publice este de a informa cetățenii despre etapele parcurse până în prezent, rezultatele activității Grupului de Lucru Comun și viziunea elaborată pentru viitoarea comunitate amalgamată, precum și de a consulta opinia locuitorilor înainte de adoptarea deciziilor finale de către consiliile locale.

Etapele realizate până în prezent

În baza deciziilor adoptate de cele patru consilii locale, a fost constituit Grupul de Lucru Comun (GLC), format din reprezentanții tuturor localităților participante.

În perioada **9 iunie – 26 iunie 2026** au avut loc **trei ședințe ale Grupului de Lucru Comun**, în cadrul cărora au fost examinate toate aspectele necesare procesului de amalgamare.

Lucrările grupului au fost facilitate de expertul în amalgamare voluntară pentru regiunea Sud, doamna Rodica Cucereanu, cu participarea reprezentanților Cancelariei de Stat.

În cadrul acestor ședințe au fost realizate următoarele activități:

- constituirea organelor de conducere ale Grupului de Lucru Comun;
- analiza cadrului legal privind amalgamarea voluntară;
- prezentarea stimulentei financiare acordate de Guvern pentru localitățile care aleg amalgamarea voluntară;
- identificarea principalelor probleme cu care se confruntă fiecare localitate;
- elaborarea și aplicarea unui chestionar adresat populației;
- analiza rezultatelor consultării cetățenilor;
- identificarea priorităților comune și a necesităților specifice fiecărei localități;
- elaborarea Viziunii comune de dezvoltare a viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- discutarea modalității de stabilire a centrului administrativ;
- pregătirea proiectului deciziei privind amalgamarea voluntară.

Toate aceste activități au fost consemnate în procese-verbale oficiale ale Grupului de Lucru Comun.

Consultarea cetățenilor

Pentru ca deciziile să reflecte necesitățile reale ale locuitorilor, în toate cele patru localități a fost desfășurat un sondaj în rândul gospodăriilor.

Au fost consultate **1.064 gospodării**, iar rezultatele au evidențiat că principalele probleme identificate de cetățeni sunt:

- reabilitarea drumurilor și infrastructurii rutiere;
- dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă;
- extinderea rețelelor de canalizare;
- modernizarea instituțiilor educaționale, culturale și sociale;
- gestionarea eficientă a deșeurilor.

Pe lângă aceste priorități comune, fiecare localitate și-a exprimat necesitățile specifice care vor continua să fie promovate și după amalgamare.

Viziunea comună de dezvoltare

În urma discuțiilor desfășurate în cadrul Grupului de Lucru Comun și a consultărilor cu reprezentanții fiecărei localități a fost elaborată **Viziunea comună de dezvoltare** a viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Noua comunitate ar urma să cuprindă:

- comuna Larga Nouă;
- satul Badicul Moldovenesc;
- comuna Doina;
- comuna Cișla.

În total, viitoarea unitate administrativ-teritorială va avea:

- **3.218 locuitori**;
- **1.707 gospodării**;
- o suprafață de **111,82 km²**;
- **aproximativ 75,5 km de drumuri**.

Viziunea stabilește cinci priorități strategice comune:

1. Reabilitarea drumurilor și infrastructurii rutiere;
2. Extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă;
3. Dezvoltarea sistemelor de canalizare și sanitație;
4. Modernizarea serviciilor din domeniul educației, culturii și dezvoltării comunitare;
5. Gestionarea eficientă a deșeurilor solide.

Totodată, documentul păstrează și prioritățile specifice fiecărei localități, astfel încât dezvoltarea viitoarei comunități să fie echilibrată și să răspundă necesităților tuturor satelor.

Beneficiile amalgamării voluntare

Conform legislației în vigoare, unitățile administrativ-teritoriale care finalizează procesul de amalgamare voluntară beneficiază de sprijin financiar din partea statului. Pentru acest grup de localități sunt estimate următoarele stimulente:

- **400.000 lei** pentru pregătirea procesului de amalgamare;
- aproximativ **10,75 milioane lei** pentru investiții în infrastructură;
- aproximativ **2,41 milioane lei anual**, în perioada 2028–2030, pentru susținerea funcționării noii administrații locale.

Aceste resurse financiare reprezintă o oportunitate importantă pentru realizarea proiectelor de infrastructură și îmbunătățirea serviciilor publice, proiecte care ar fi dificil de realizat individual de fiecare administrație locală.

Centrul administrativ

În cadrul ședințelor Grupului de Lucru Comun au avut loc discuții privind stabilirea centrului administrativ. În urma analizării prevederilor Legii nr. 225/2023 și ale Hotărârii Guvernului nr. 925/2023, precum și a criteriilor oficiale aplicabile procesului de amalgamare, membrii Grupului de Lucru Comun au convenit prin consens ca **centrul administrativ al viitoarei unități administrativ-teritoriale să fie stabilit în comuna Larga Nouă**. În același timp, participanții au subliniat necesitatea păstrării accesului cetățenilor din toate localitățile la serviciile publice și dezvoltării echilibrate a fiecărui sat.

Valorificarea primului stimulent financiar acordat de Guvern

În cadrul ședinței Grupului de Lucru Comun din 26 iunie 2026, membrii delegați ai unităților administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară au analizat modul de utilizare a primului stimulent financiar acordat de Guvern pentru pregătirea acestui proces. În baza rezultatelor consultărilor publice, a chestionării populației și a necesităților identificate de fiecare autoritate publică locală, s-a decis, prin consens și în unanimitate, solicitarea transferului cu destinație specială în sumă de **400.000 lei**.

Mijloacele financiare vor fi utilizate exclusiv pentru elaborarea documentației tehnice necesare implementării unor proiecte prioritare de infrastructură în fiecare dintre cele patru localități participante. Astfel, în **comuna Larga Nouă** vor fi elaborate *documentațiile tehnice pentru dezvoltarea și extinderea sistemului de canalizare*, investiție esențială pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și protecția mediului. În **comuna Doina**, fondurile vor fi direcționate pentru *proiectarea lucrărilor de modernizare a drumurilor locale*, în vederea îmbunătățirii accesului și siguranței circulației. În **satul Badicul Moldovenesc**, documentația tehnică va *viza modernizarea și eficientizarea energetică a sistemului de iluminat public stradal*, contribuind la reducerea consumului de energie și la creșterea siguranței cetățenilor. În **comuna Cîșla**, resursele vor fi utilizate pentru elaborarea *documentației tehnice privind dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare*, investiții necesare pentru extinderea și modernizarea serviciilor publice. Elaborarea acestor documentații tehnice reprezintă o etapă indispensabilă pentru atragerea investițiilor din programele naționale și internaționale de finanțare. Totodată, autoritățile publice locale participante și-au exprimat angajamentul de a asigura cofinanțarea necesară, din bugetele locale sau din alte surse legal disponibile, în cazul în care costurile proiectării vor depăși suma alocată prin transferul guvernamental.

Următoarele etape

După desfășurarea audierilor publice și analizarea propunerilor cetățenilor, proiectul de decizie privind amalgamarea voluntară va fi înaintat spre examinare și aprobare fiecărui consiliu local participant. Opinia cetățenilor este esențială în acest proces, iar toate recomandările formulate în cadrul consultărilor publice vor fi analizate de Grupul de Lucru Comun înainte de adoptarea deciziilor finale.

Concluzie

Procesul de amalgamare voluntară urmărește consolidarea capacității administrative și financiare a administrației publice locale, atragerea unor investiții mai mari, dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea calității serviciilor publice pentru toți locuitorii.

Vă invităm să participați activ la această consultare publică, să adresați întrebări, să formulați propuneri și să contribuiți la construirea unei comunități mai puternice și mai prospere pentru generațiile viitoare.

**Primar comuna Larga Nouă,
r-l Cahul, Republica Moldova**

FOCȘA Mihail

capacitatea de a oferi servicii publice de calitate. Doar 55 de primării au
peste 1000 de locuitori. În anul 1994 și 1995, din 776 de localități în Republica
administrației locale. Într-o perioadă de 15 zile, toate au avut dreptul să participe la
infrastructurii, serviciilor publice și serviciilor publice pentru cetățeni.

Amalgamarea voluntară urmărește consolidarea capacității administrative și financiare
administrative locale și atragerea unor investiții mai mari, dezvoltarea infrastructurii și
îmbunătățirea calității serviciilor publice pentru toți locuitorii. În anul 1994 și 1995, din 776 de
localități în Republica administrației locale. Într-o perioadă de 15 zile, toate au avut dreptul să
participa la construirea unei comunități mai puternice și mai prospere pentru generațiile viitoare.

În Republica Moldova, multe localități se confruntă cu provocări precum scăderea
populației, lipsa resurselor financiare, dificultăți în întreținerea infrastructurii și acces
limitat la servicii publice de calitate. Prin amalgamare, localitățile își unesc resursele umane,
financiare, tehnice și materiale, astfel încât să poată oferi servicii publice de calitate și să
construiască o comunitate mai puternică și mai prosperă.

- creșterea substanțială din partea statului pentru dezvoltarea infrastructurii
locale în domeniul: iluminat public, apă și canalizare, instituții de educație și
sănătate;
- creșterea nivelului de calitate, capacitatea de pregătire și de implementare proiecte de
servicii;
- servicii publice mai bune și mai accesibile pentru cetățeni;
- posibilitatea de a atrage fonduri europene și alte surse externe de finanțare;
- creșterea eficienței administrației și direcționarea mai multor resurse către
serviciile pentru comunitate.

Astfel, amalgamarea voluntară va beneficia de toate avantajele, și anume: servicii publice
de calitate mai bune și mai accesibile, mai multe investiții și de perspective mai bune de dezvoltare pentru
generațiile viitoare.

În conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova privind reforma
administrativei locale și procesul de amalgamare voluntară, autoritățile publice locale ale
comunei Larga Nouă, a Budlei Molovenesc, comunei Doina r-l Cahul și comuna Cișla r-l
Cantacuz, au început procesul de analizare a posibilității de creare a unei entități administrative
unitare, care să ofere servicii și mai multe servicii publice de calitate.

Scopul acestor sesiuni publice este de a informa cetățenii despre etapele procesului până în
prezent, să asculte părerea și viziunea clară a cetățenilor asupra viitorului
comunei și să consulte opinia locuitorilor înainte de adoptarea
deciziilor finale de către consiliile locale.

Etapele realizate până în prezent

În luna decembrie a trecut de cele patru consilii locale, a fost constituit Grupul de Lucru
Comun (GLC), format din reprezentanți locali și localităților participante.

În perioada 9 iunie - 26 iunie 2025 au avut loc trei sesiuni ale Grupului de Lucru
Comun. În cadrul acestor sesiuni au fost examinate toate aspectele necesare procesului de amalgamare.